

Asia: VN/12128/2019

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi luonnonsuojelulaiksi ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

Luonnonsuojelulain lukukohtaiset kommentit

1 luku Yleiset säännökset

Teknologiateollisuus ry kiittää mahdollisuudesta lausua sääntelyehdotuksesta ja toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Luonnonsuojelulain tavoitteisiin ehdotetaan lisättäväksi ilmastonmuutokseen sopeutuminen ja ilmastonmuutoksen hillinnän edistäminen. Ehdotetun muutoksen tarkoituksena on konkretisoida ja vahvistaa luonnon monimuotoisuuden vähenemisen ja ilmastonmuutoksen keskinäissuhdetta ja kytkentöjä. Luonnon monimuotoisuus ja ilmastonmuutos kytkeytyvät väistämättä toisiinsa, mutta ehdotuksessa jää kuitenkin epäselväksi, millaista lisäarvoa ilmastonmuutoksen hillinnän lisääminen luonnonsuojelulain tavoitteeksi tuo. Ilmastonmuutoksen hillintää ohjataan jo vahvasti muilla säädöksillä. Teknologiateollisuus katsoo, että selkeyden vuoksi luonnonsuojelulain tarkastelukulma olisi tarpeen pitää jatkossakin luonnon monimuotoisuuden turvaamisessa. Luonnon monimuotoisuutta turvaavat toimet edesauttavat toisaalta itsessään myös ilmastonmuutokseen sopeutumista ja sen hillintää.

Säännösehdotusten perustelujen mukaan ilmastonmuutoksen hillinnän tavoite täsmentyisi yksittäisten pykäliden soveltamisen kautta. Luonnonsuojelulaissa ei kuitenkaan ole säännöksiä, jotka konkretisoisivat ilmastonmuutoksen hillinnän tavoitetta. Ehdotuksesta ei näin ollen ole nähtävissä, millaisissa tilanteissa ja miten tavoitesäännöstä käytännössä sovellettaisiin ilmastonmuutoksen hillinnän osalta. Teknologiateollisuuden näkemyksen mukaan tällaista sääntelyratkaisua, joka on omiaan heikentämään lain soveltamisen ennakoitavuutta, ei voi pitää toivottuna.

2 luku Luonnonsuojelun viranomaiset ja muut toimijat

-

3 luku Luonnonsuojelusuunnittelu

-

4 luku Luonnon monimuotoisuuden suojelun ja hoidon tukeminen

Luonnonsuojelulakiin on hiljattain lisätty tavaroiden tai palveluiden muodossa ennallistamiseen ja hoitoon liittyviin edistämistoimiin myönnettävää tukea koskevat säännökset. Nyt ehdotetaan lisättäväksi säännös rahallisesta avustuksesta. Teknologiateollisuus kannattaa ehdotettua lisäystä. Lakiehdotuksessa tai sen perusteluissa olisi kuitenkin tarpeen näkyä selvemmin, ovatko esimerkiksi kaikenkokoiset yritykset avustuksen piirissä. Ehdotuksessa tämä jää vielä epäselväksi.

5 luku Euroopan yhteisön Natura 2000 -verkosto

-

6 luku Luonnonsuojelualueet

-

7 luku Luontotyyppien suojelu

Ehdotuksessa luontotyyppien suojelun keinovalikoimaa vahvistettaisiin lisäämällä lukuun säännökset uhanalaisista luontotyypeistä, uhanalaisten luontotyyppien huomioon ottamisesta ja tiukasti suojelluista luontotyypeistä.

Viranomaiselle tulisi ehdotuksen mukaan velvollisuus ottaa uhanalaiset lajit ja luontotyypit huomioon lupia myöntäessään ja suunnitelmia hyväksyessään. Luontotyyppien uhanalaisuutta esitetään huomioonotettavaksi ympäristönsuojelu-, vesi-, maa-aineis- ja kaivoslain mukaisia lupia hyväksyettäessä. Lisäksi uhanalaiset luontotyypit tulisi ottaa huomioon maakunta-, asema- ja yleiskaavaa laadittaessa. Perustelujen mukaan huomioonottamisvelvoite ei olisi yksistään erilaisten hankkeiden ja toimenpiteiden este, vaan se tulisi huomioiduksi muuhun ympäristölainsäädäntöön sisältyvien lupien ja hyväksymismenettelyiden edellytysten kautta. Teknologiateollisuus katsoo, että ehdotuksen merkitys viranomaisten toimintaan suhteessa lupa- ja kaavoitusmenettelyihin jää avoimeksi. Säännöksen vaikutukset voisivat olla laaja-alaisia ja ennakoimattomia. Jos lupa- ja kaavoitusmenettelyihin kohdistuu muutostarpeita, niitä tulisi näkemyksemme mukaan tarkastella kyseisiä lakeja kehitettäessä. Päällekkäistä sääntelyä tulee välttää.

Luontotyyppien tilan parantaminen on keskeisessä roolissa luonnon monimuotoisuuden edistämisessä. Moni luontotyyppi tarvitsee aktiivista hoitoa staattisen suojelun sijaan, jotta luontotyyppi säilyy tai sen tila paranee. Useissa tapauksissa luontotyyppien tilan edistäminen ei kuitenkaan edellytä luontotyyppien täyttä käytönrajoitusta, vaan luontotyyppiä voidaan hoitaa ja käyttää siten, että sen ominaispiirteet säilyvät tai kehittyvät. Ehdotuksen mukaan uutena luontotyyppien suojelukeinona laissa säädettäisiin tiettyjen uhanalaisten tiukasti suojeltavien luontotyyppien vaarantamiskiellosta, joka olisi voimassa suoraan lain nojalla, kun viranomainen on tallentanut luontotyyppien esiintymätiedon luonnonsuojelun tietojärjestelmään. Teknologiateollisuus katsoo, että nykyistä rajauspäättösmenettelyä kehittämällä olisi mahdollista päästä suojelullisesti

entistä parempiin tuloksiin ilman, että lakiin täytyisi tuoda ehdotetun kaltaista automaattisuojelua. Keskiössä on joka tapauksessa se, miten tunnistetaan suojelua vaativat kohteet.

8 luku Eliölajien suojelu

-

9 luku Vaihdanta, maahantuonti ja maastavienti

-

10 luku Maiseman suojelu ja hoito sekä luonnonmuistomerkit

-

11 luku Ekologisen kompensaation toteuttaminen

Ekologinen kompensaatio olisi tarkoitus saattaa portaittain osaksi lainsäädäntöä siten, että lain siirtymäsäännöksellä mahdollistetaan luonnonarvojen tuottamistoiminnan ja vapaaehtoisen kompensoinnin käyttöönotto luonnonuojelulain voimaantulon yhteydessä, mutta velvoittava sääntely kompensaatioedellytyksen liittämisestä poikkeamislupiin säädettäisiin astumaan voimaan vasta myöhemmin, kun säännösten soveltamiseen liittyvä pilotointi on toteutettu.

Teknologiateollisuus on sitoutunut tukemaan EU:n biodiversiteettistrategian tavoitetta, jonka mukaan luonnon monimuotoisuus on lähtenyt toipumaan vuoteen 2030 mennessä. Tavoittelemme edelleen globaalin biodiversiteetin merkittävää kohentumista vuoteen 2050 mennessä. Jokaisella alamme yrityksellä on suoria tai välillisiä vaikutuksia luonnon monimuotoisuuteen. Tiedostamme vastuumme ja haluamme osaltamme toimia niin, että vältämme uhkaavan luontokadon.

Teknologiateollisuus ry edistää ja tukee yritysten toimia biodiversiteetin turvaamiseksi, tavoitteiden asettamiseksi sekä biodiversiteetin hallinnan viemiseksi osaksi yritysstrategiaa. Koko toimialalle on vahvistettu biodiversiteettiohjelma, jonka ohjeiden, verkostojen ja käytäntöjen avulla alan yritykset pystyvät edistämään omia biodiversiteettitavoitteitaan. Tavoittelemme näillä toimilla biodiversiteetin turvaamista sekä sen lisäystä. Yritykset voivat myös vahvistaa luonnon monimuotoisuutta. Niiden tuottamien teknologioiden, tuotteiden ja palveluiden globaali kädenjälki biodiversiteetin kasvattamisessa voi olla samaan tapaan merkittävä kuin ilmastonmuutoksen hillinnässä.

Yrityksiä siis kannustetaan vapaaehtoiisiin toimiin biodiversiteetin hyvän tilan edistämiseksi jo tällä hetkellä ennen lainsäädännöllisiä velvoitteita. Pidämme tärkeänä, että ekologista kompensaatiota koskevat pilotoinnit tehdään loppuun ja niiden tulokset arvioidaan ennen kuin laaditaan lakiin säännöksiä kompensaatiosta, jotta löydetään parhaat mahdolliset tavat edistää niiden tavoitteiden saavuttamista, joihin kompensaatiolla pyritään.

Haluamme lisäksi huomauttaa, että myös hallitusohjelmakirjauksen mukaan ekologista kompensatiota on tarkoitus ensin pilotoida ja pilotoinnin perusteella arvioida mahdollista lainsäädäntöä. Pilotointi on tällä hetkellä kesken, eikä siitä siten ole vielä tuloksia, joiden pohjalta kompensatiosäätelyä olisi mahdollista tarkoituksenmukaisesti muotoilla.

12 luku Alueiden hankinta luonnonsuojelutarkoitukseen ja korvaukset

-

13 luku Luonnonsuojelun tiedonhallinta ja päätöksistä tiedottaminen

-

14 luku Luonnonsuojelun valvonta, hallintopakko ja rangaistukset

-

15 luku Muutoksenhaku

Muutoksenhakua koskeviin voimassa oleviin säännöksiin ehdotetaan muutoksia, joilla rekisteröityjen yhteisöjen valitusoikeutta laajennettaisiin. Jatkossa näiden yhdistysten valitusoikeutta ei enää rajattaisi paikallisiin ja alueellisiin yhdistyksiin, vaan valitusoikeus koskisi toimialueellaan kaikkia sellaisia rekisteröityjä yhteisöjä, joiden tarkoituksena on luonnon- tai ympäristönsuojelun edistäminen. Myös asiallisesti valitusoikeutta laajennettaisiin poistamalla tiettyjä poikkeuslupia koskevat valitusoikeuden rajaukset. Teknologiateollisuus pitää perusteltuna, että paikallisissa asioissa valitusoikeus säilyisi nykyisellään paikallisilla yhteisöillä. Päätösten arviointi edellyttää luontoon liittyvissä kysymyksissä paikallista tuntemusta.

16 luku Voimaantulosäännökset

-

Huomiot muihin lakeihin ehdotettuihin muutoksiin

Huomiot muutoksista, joita on ehdotettu muihin lakeihin

-

Luonnonsuojelulain uudistuksen tavoitteiden saavuttaminen

Miten lakiehdotus kokonaisuutena vastaa sille asetettujen tavoitteiden saavuttamiseen?

-

Ilmastonmuutoksen hillintä

Miten näette ilmastonmuutoksen hillinnän luonnonsuojelulain ehdotettuna tavoitteena?

-

Ekologisen kompensaation eli luonnonarvoille aiheutuvien heikennysten hyvittäminen

1) Miten ehdotettavat ekologisen kompensaation säännökset vaikuttavat luonnonsuojelulain tavoitteiden saavuttamiseen?

-

2) Miten ehdotettavat ekologisen kompensaation säännökset vaikuttavat toimialojen suunnittelemiin hankkeisiin?

-

Malminetsintä luonnonsuojelualueilla

Pidättekö tarkoituksenmukaisena rajoittaa malminetsintää luonnonsuojelualueilla

1) ehdotetulla tavalla poistamalla viranomaisen mahdollisuus myöntää lupa malminetsintään valtion luonnonsuojelualueilla?

-

2) muulla tavalla (miten)?

-

Muut huomiot

Muita huomioita esityksestä

-

Fiskaali Tiina
Teknologiateollisuus ry